

ACADEMIA ROMÂNĂ - FILIALA CLUJ
BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE
ZILELE ACADEMICE CLUJENE

CONFERINȚA

*Cartea de tezaur
între Orient și Occident*

Cluj-Napoca
17-18 noiembrie 2022

Joi, 17 noiembrie 2022
Ora 09:00 Deschiderea oficială

Cuvânt de deschidere:
Prof. Univ. Dr. Habil. Sorin-Ion CRIȘAN
Directorul Bibliotecii Academiei Române - Filiala Cluj

SECȚIUNEA I

Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 12-14, Sala „Ștefan Pascu”
Moderator: Alexandru Daniel Piticari
Ora 9:10-10:30 & 10:50-12:10

✿9:10-9:25

**Susana ANDEA – Institutul de Istorie „George Barițiu”,
Academia Română, Filiala Cluj-Napoca**

*Preoțimea română din Transilvania și valorizarea cărților
(secolul al XVII-lea)*

✿9:30-9:45

Liana FLUTUR – Muzeul Național al Banatului, Timișoara
*Din tezaurul de carte al bibliotecii Gimnaziului Piarist de la
Sântana, jud. Arad*

✿9:50-10:05

**Crina POP – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară
„Sextil Pușcariu”, Academia Română, Filiala Cluj-Napoca**

*Convergențe și divergențe privind Ceasloavele ardelenesti din
secolul al XVII-lea*

✿ 10:10-10:25

Otilia URS – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Academia Română, Filiala Cluj-Napoca
Filigranele hârtiei lucrării „Răspundere dezgurzătoare”, apărută la Buda, în 1828

Ora 10:30-10:50 pauză

✿ 10:50-11:05

Nicoleta Sandor-Botezatu – Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca
Preocupări de bibliologie la Timotei Cipariu

✿ 11:10-11:25

Mircea POPA – Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Academia Română, Filiala Cluj-Napoca
Nicolae Cartoian și școala sa

✿ 11:30-11:45

Alexandru-Daniel PITICARI – Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca
„Poema et Stemma Principis Ioannis Mattei Bassarabæ”: la izvoarele terminologiei heraldice românești

✿ 11:50-12:05

Dan RĂPĂ-BUICLIU, Muzeul de Istorie „Paul Păltănea”, Galați
Additamenta și Corrigenda la Bibliografia Românească Veche (secolul al XVI-lea)

✿12:10 Lansări de carte

- Mircea Popa, *Genurile minore*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019.
- G. Popa-Lisseanu, *Fontes Historiae Daco-Romanorum. Izvoarele istoriei românilor*, Ediție îngrijită și prefață de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Despărțământul Cluj al ASTREI, Casa Cărții de Știință, 2020.
- Ioan Barac, *Scrieri (lucrări originale, traduceri și prelucrări)*, Ediție îngrijită, prefață, notă asupra ediției, bibliografie, note și comentarii de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Despărțământul Cluj al ASTREI, Casa Cărții de Știință, 2021.

SECȚIUNEA a II-a

On-line

Moderator: Anca Elisabeta Tatay

Ora 14:00-15:20 & 15:40-17:00

✿ 14:00-14:15

**Constantin ITTU – Universitatea „Lucian Blaga”,
Facultatea de Litere și Arte, Sibiu**

*De la Aristotel, Organon, Veneția, Baptista de Tordis, 1484,
incunabul din Biblioteca Brukenthal, la comentariile lui Sergius
din Resh'ayna în limba siriacă (siriană veche)*

✿ 14:20-14:35

Daniela LUPU – Muzeul Municipiului București

*Tipărituri venețiene despre istoria turcilor publicate în secolul
al XVI-lea din Biblioteca Muzeului Municipiului București*

✿ 14:40-14:55

**Anda-Lucia SPÂNU – Institutul de Cercetări Socio-Umane,
Academia Română, Sibiu**

*Occident contra Orient. O carte rară despre războiul din
ultimele două decenii ale secolului al XVII-lea dintre Liga
Sfântă și Imperiul Otoman*

✿ 15:00-15:15

**Marta CORDEA & Viorel CÂMPEAN – Biblioteca
Județeană Satu Mare**

*Ediții ale geografiei lumii vechi în fondul de carte veche al
Bibliotecii Județene Satu Mare*

Ora 15:20-15:40 pauză

✿ 15:40-15:55

Cristina Maria CÎMPIANU, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava / Muzeul Țăranului Român, București

Circulația în aria Episcopiei Hușilor a unor cărți tipărite în secolul al XVIII-lea la Blaj

✿ 16:00-16:15

Anton RUS – Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Blaj

Traducerea unor cărți clasice ale spiritualității occidentale în mediul religios greco-catolic românesc, publicate în Tipografia de la Blaj (1754-1948)

✿ 16:20-16:35

Rodica Elena COLTA – Centrul Cultural Județean Arad

Cărți latine din secolele XVI-XVII, identificate în fondul primei biblioteci publice din Arad

✿ 16:40-16:55

Gabriela MIRCEA & Doina DREGHICIU – Muzeul Unirii, Alba Iulia

Restituiri istorice legate de un exemplar al „Liturghiilor” (Râmnic, 1767), de la Mănăstirea Râmeți

Vineri, 18 noiembrie 2022

SECȚIUNEA a III-a

On-line

Moderator: Georgeta Deju

Ora 9:00-11:00 & 11:20-12:40

✿9:00-9:15

Laura LAZĂR-ZĂVĂLEANU – Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Litere, Cluj Napoca

„Istoria ieroglifică” – povestirea în serie: fascinația ritualului și vindecarea istoriei

✿9:20-9:35

Eugenia DIMA – Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași

Arhimandritul Gherasim, traducătorul unui text de geografie de pe la 1800

✿9:40-9:55

Victor CELAC – Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, Academia Română, București

O traducere efectuată în jurul anului 1800 după Voltaire, „Essai sur les mœurs et sur l’esprit des nations” (1756)

✿10:00-10:15

Alexandra CHIRIAC – Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Litere, Iași

Prima „traducere” a „Descrierii Moldovei” de Dimitrie Cantemir în limba română. „Tălmăcire dintr-o scriere geografică tipărită în Rosia la anul 1770” (ms. 1667 BAR și ms. 348 BAR)

✿ 10:20-10:35

**Alina BRUCKNER – Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”,
Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Iași**
*Biografia lui Dimitrie Cantemir. Circulație și variante în
cultura română premodernă*

✿ 10:40-10:55

**Monahia Atanasia VĂETIȘI – Mănăstirea „Stavropoleos”,
București**
*Ilustrarea Imnului Acatist în gravura de carte (sec. XVII-XIX).
De la Lavra Pecerska la București, iconografia occidentală și
cea răsăriteană a temei*

Ora 11:00-11:20 pauză

✿ 11:20-11:35

**Georgeta DEJU – Muzeul Civilizației Dacice și Romane,
Deva**
*Cărțile Parohiei romano-catolice din Săcărâmb, județul
Hunedoara (secolele XIX-XX)*

✿ 11:40-11:55

**Arcadie M. BODALE – Arhivele Naționale ale României,
Direcția Județeană Iași**
*Corespondența starețului Mănăstirii Neamț cu Episcopia de
Buzău pentru tipărirea de cărți povățuitoare pentru preoți
(1851-1855)*

✿ 12:00-12:15

**Lăcrămioara MANEA – Institutul de Cercetări Eco-
Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea**
O carte bibliofilă mai puțin cunoscută în spațiul românesc

✿ 12.20-12.35

Ioan Maria OROS – Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău

„Traduttore, traditore” – editore-traditore sau despre destinul primei traduceri integrale în românește a celor „O mie și una de nopți”

✿ 12:40 Concluzii

Organizatori:

Anca Elisabeta Tatay (0745260770)

Alexandru Daniel Piticari (0752091708)

Fiecărei comunicări i se alocă 15 minute, fiind urmată de 5 minute de discuții.